

Aan D66 Waalre
t.a.v. de heer C.W. de Zeeuw MSM

Uw brief van
22 februari 2019

Uw kenmerk

Afdeling/Ambtenaar
Dienstverlening

Onderwerp
Aantal stemlocaties

Ons kenmerk

Datum
12 maart 2019

VERZONDEN 12 MAART 2019

Geachte heer De Zeeuw,

In antwoord op uw brief van 22 februari jl. berichten wij u als volgt.

Net als u hecht het college grote waarde aan het waarborgen van een goed verloop van de verkiezingen. Wij erkennen het belang van bereikbare, toegankelijke stemlocaties en voldoende stembureaus om wachtrijen te voorkomen.

Bij de provinciale verkiezingen is het centraal- en hoofdstembureau gevestigd in Den Bosch. De bevoegdheid tot het aanwijzen van stemlocaties en stembureaus ligt bij ons College. De keuze voor 4 stemlocaties en 7 stembureaus is dan ook gemaakt door het College en niet alleen door de burgemeester.

U geeft verder aan dat er in Waalre 3000 kiesgerechtigden per stemlokaal hun stem kunnen uitbrengen. U haalt hierbij het begrip stembureau en stemlocatie door elkaar. Wij beschikken over 4 stemlocaties met 7 stembureaus. Dit betekent dat er met een verwachte opkomst van 50%¹ ongeveer 900 kiesgerechtigden per stembureau worden verwacht. Hiermee worden eventuele wachtrijen bij de stembureaus effectief voorkomen. Uw vrees voor 'Afrikaanse toestanden' is derhalve ongegrond.

Wij vervolgen onze brief met het beantwoorden van uw vragen:

1: bent u met ons van mening dat mensen zelfstandig, onbelemmerd en zonder hindernissen hun stem moeten kunnen uitbrengen?

---

¹ De opkomst voor de verkiezingen van Provinciale Staten varieerde in Waalre tussen 49 en 54% met een enkele uitschieter naar 63% in 2011

Zoals aangegeven hecht het college aan het waarborgen van een goed verloop van de verkiezingen. Het inrichten van het stemproces zal altijd een afweging blijven tussen wat nodig is (bereikbaarheid, toegankelijkheid, verwachte opkomst) en wat haalbaar is (kosten, bemensing, beschikbare geschikte locaties). Daarbij zal de persoonlijke situatie van de kiesgerechtigden altijd een rol blijven spelen.

2: bent u met ons van mening dat dit op aanvaardbare (loop)afstand moet van de woning van de kiezer. Met name als het gaat om ouderen, waaronder hoog bejaarden?

Zoals hierboven geschetst proberen wij altijd een goede afweging te maken om inwoners van onze gemeente te faciliteren bij het stemmen. Voor wie de afstand wat groter en/of het eigen vervoer een probleem is, zijn er voldoende alternatieve mogelijkheden.

Om een gang naar de stembus mogelijk te maken kunnen mensen, naast de eigen vervoersmogelijkheden, gebruik maken van diverse andere vervoersmogelijkheden zoals Bravoflex, Taxbus en buurtbus. Ook bestaat er de mogelijkheid om een volmacht te geven.

Het voorbeeld dat u aanvoert met betrekking tot Eeckenrhode is niet correct. De bewoners van Eeckenrhode kunnen bijvoorbeeld met de buurtbus naar het Huis van Waalre komen om te stemmen. Inclusief ca. 20 minuten om te stemmen duurt deze reis minder dan een uur. Van 2 tot 3 uur reistijd, zoals u stelt, is geen sprake. Voor de bewoners van het Laar en de Hoevenakkers is deze reis nog een stuk korter. Met eigen vervoer (auto, fietsen, lopen) is de dichtstbijzijnde stemlocatie zelfs binnen 2-17 minuten bereikbaar.

3: wat is in uw ogen de maximale reisafstand en reistijd voor kiezers die zij nodig hebben voor de totale reis tussen hun woning, het stemlokaal en weer terug?

Er is geen (wettelijke) norm voor de maximale reisafstand en reistijd van en naar de stembureaus. Het beoogde aantal stembureaus en de geografische spreiding daarvan is dusdanig dat een goed verloop van de verkiezingen is gewaarborgd en de reisafstand in veruit de meeste gevallen minimaal is.

4: in Waalre is tot de verkiezingen van 2018 altijd het beleid geweest dat stemlokalen altijd zo dicht mogelijk moesten bevinden in de buurt waar met name ouderen wonen. Ook de gemeenteraad heeft dat in het verleden meerdere keren uitgesproken. Dit is nu losgelaten. Om welke reden?

U refereert aan vigerend beleid binnen onze gemeente. Wij baseren ons voor de organisatie van de verkiezingen op de Kieswet.

Overigens waren de stemlocaties ('t Laar en de Hoevenakkers) bij de afgelopen gemeenteraadsverkiezing in 2018 ook al niet meer beschikbaar. Dit heeft niet geleid tot een lagere opkomst.

Met het wegvallen van deze twee stemlocaties heeft er een heroverweging plaatsgevonden voor de locaties waar een stembureau kan worden ingericht. Uitgangspunt is hierbij dat deze locaties goed toegankelijk moeten zijn voor minder validen en zo centraal mogelijk binnen elke wijk liggen, zodat de reistijd voor de kiezer geen belemmering vormt om naar het stembureau te komen.

Elke wijk binnen de gemeente beschikt over zo'n locatie: de gemeenschapshuizen. Deze zijn uitstekend geschikt voor het inrichten van één of meerdere stembureaus.

5: bent u bereid om het aantal stemlokalen alsnog uit te breiden?

Het college ziet de noodzaak hiervan niet en blijft van mening dat een goed verloop van de verkiezingen met de gekozen opzet is gewaarborgd. Voorts menen wij, verwijzend naar eerder uitgevoerd onderzoek hiernaar², dat deze wijze van organiseren niet tot een significant lagere opkomst zal leiden.

6: zo niet. Bent u bereid om zoals bv de gemeente Stichtse vecht een aparte stembus te laten rijden (die mensen kosteloos naar het stemlokaal brengt en weer terug) voor ouderen die niet meer mobiel zijn maar wel willen stemmen?

Bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2017 hebben wij deze vorm van vervoer voor het ophalen en terugbrengen van en naar de stembureaus voor mensen die niet zelf mobiel waren al eens beschikbaar gesteld. Deze service is destijds door niemand gebruikt. Om die reden achten wij dat het instellen van een extra bus-service geen meerwaarde gaat opleveren.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

de secretaris,

drs. J.W.F. Compagne

de burgemeester,

drs. J.W. Brenninkmeijer

² De wet van de grotere getallen, Tilburg University, 2018
(onderzoek naar opkomst lokale en provinciale verkiezingen)